

Arantzazun bizi: iragana, orainaldia eta etorkizuna zer?

22.Jul - 23.Jul 2024

Cod. K11-24

Mod.:

Face-to-face

Edition

2024

Activity type

Summer course

Date

22.Jul - 23.Jul 2024

Location

Oñati

Languages

Basque

Academic Validity

20 hours

Web

<https://arantzazulab.eus/>

Organising Committee

Fundación
BBVA

Description

Zer dauka Arantzazuk? Nor da Arantzazu? Nor gara Arantzazu?

Arantzazu euskal jendarteaarentzat erreferentziakso espazioa da, eraldaketarako energiaren konfluentziaren gunea izan baita 500 urtez. Arantzazuren inguruan urtez urte eratz joan den gizarte-sare anitza da, askotarikoa, gizarte-esparru desberdinetan txertatua. Arantzazu herri-tokia da, herriarentzakoa. Eta gutxi dira gurean elkarri etorkizun-galderak egiteko toki aproposak.

Aurten, lehenengo aldiz, UPV/EHUk eta Arantzazulab-ek Uda Ikastaro bat antolatu dute bertan, Arantzazuren eta Euskal Herriaren etorkizuna lotzen dituen bidexkak, naturalak zein kulturalak, elkarrekin aztertzeko. Aratz-Aizgorri parke naturalean kokatuta, 5 mendeko ondare aberatsaz gain, santuarioak badu esanahi berezia euskal kulturan: erabakigune eta elkargune garrantzitsua izan da, bertan hainbat ezagutzak, arteak, tradizioak eta berrikuntzak bat eginez.

Hutsuneak duen abegikortasuna bilatuz, adituekin eta arituekin jorratuko ditugu galderak. Gaudiagaren eta Azurmendiren belaunaldiaren ahaleginak jarraipena izango du? Mundu konplexu, arrotz eta zabalean, bakardadea eta isolamundua nola gainditu ditzakegu, lankidetza forma berriak nola sortu? Ba al dugu gure herriaren biziraupenerako sustraiko gaien inguruan anbizioz aritzeko eta pentsamendu berria sortzeko Arantzazu bezalako gunerik? Zer erakusten digu zientziak lankidetzaren sorreraz eta beharraz? Zer Arantzazuren naturaz eta historiaz?

Etorkizun-erronken aurrean, non dago Arantzazu?

Bada, beti egon den tokian: aniztasunaren ertzak josten, elkar-hizketarako, elkar entzuteko egokiera pribilegiatu eta paregabeea eskaintzen. Askotariko eraldaketa sakonek bizitzaren ardatzak (balioak, komunitatea, kultura eta jasangarritasuna) bidegurutzena eraman dituzte. Mendeetan zehar sortu dugun GU handi horrek berriro erantzun beharko ditu etorkizunari egin nahi dizkiogun galderak.

Uda Ikastaro hau galdera horietan esperientzia murgiltzailea izango da, kultura jarduerak eta bisita gidatuak elkarritzetan txertatuz. Lehenengo egunean Arantzazuk duen ezagutzan sakonduko dugu, artetik zein zientziatik, Arantzazu den hori bizitzeko eta berak gure baitan eragina izateko. Bigarrenean etorkizunari begira jarriko gara, beste behin ere, bere buruari oinarrikoaz galdeitu behar diolako gure herriak, etorkizun-oihartzunean murgildu behar dugu: eta horretarako, euskal herrigintzarako etorkizun-galdera gakoen inguruan elkarrekin erantzuteko toki paregabeea eskaintzen du Arantzazuk.

Erakusketa berezia: Orbelaun Taldea + gonbidatuak

Arantzazun ospe handiko artea dago: Saenz de Oiza eta Laorga, Muñoz, Oteiza, Chillida, Eunate, Egaña... izen, izan eta lan handi horien itzalpean naturala da txikia sentitzea. Baino Arantzazuk era eta tamaina askotariko arte esperientziak eskaintzen ditu oraindik ere, eta sorkuntzak ez du etenik. Izan ere, Arantzazu bera da ekosistema bat sorkuntzarako egokia, denontzako baliabide eta inspirazio iturri.

Erakusketa honetan biltzen dira Arantzazuren inguruan sortutako hainbat eskultura eta pieza grafikoak, batzuk orain arte erakutsi gabeak. *Arte efímero, collage, found art...* dena Arantzazuko kultura eta natura ondareak emandakoarekin eginda.

Lan gehienak Orbelaun taldekideek eginak dira. Angel Mari Milikua, Imanol Artola eta Esteban Kerexeta eskultoreek osatzen dute kolektiboaren izena dator Bitoriano Gaudiagaren jaio zen baserritik. Guztiak autodidaktak dira eta sorkuntza gaitasuna Arantzazun kokatu dute, artea zentzu zabalean ulertuz. Kolektiboaren lanak ikusgai izan dira Zegaman, Donostian eta Oñatin egindako erakusketetan.

Belaunaldi eta lanbide desberdinako beste artisten lanekin osatu da 16 piezako erakusketa. Haien artean, artista liburu bat dago: Arantzazuko Brebiarioa. Ahiku (Arkitektura eta hiri kultura) elkartea egindako lana da eta oinarritatuta dago Basilikaren arkitekturan eta Gaudiagaren poemetan.

Objectives

Arantzazuko ondare materiala eta immateriala bertan ezagutzea.

Arantzazuko ekosistemaren historian eta naturan murgiltzea.

Arantzazuren etorkizuna herrigintzarekin eta kulturgintzarekin duen lotura esploratzea.

Etorkizuneko ikuspegia sortzeko Frantziskotarren eta egungo gazte erreferenteen artean garatutako esperientziak ezagutzea.

Bitoriano Gaudiagaren bitzitza eta lana ezagutzea.

Joxe Azurmendiren filosofia hedatu eta eztabaidatzea.

Bakardadearen erronka gizarte berrikuntzatik nola heldu eztabaidatzea.

Zientzia eta pentsamendu garaikidean lankidetzaren garrantzia ulertzea.

Lankidetza oinarritutako estrategiak lantzea.

In collaboration with

Program

22-07-2024

09:00 - 09:15	Erregistroa
09:15 - 09:30	Institutional Opening session. Speaking order: Eider Mendoza Larrañaga Gipuzkoako Foru Aldundia - Diputatu Nagusia Agustín Erkizia Olaizola UPV/EHU - Errektoreordea Naiara Goia Imaz Arantzazulab - Zuzendaria
09:30 - 10:30	"Nahi ez den bakardadea: HARIAK eta BBK-Kunaren proiektuak" Aitor Sorreluz Arantzazu aldizkaria - Zuzendaria Ainhoa Becerra Sotelo ADINBERRI - Berrikuntza arduraduna
10:30 - 11:00	Atsedena-kafea
11:00 - 12:00	"Gandiagaren "Hiru gizon bakarka"k 50 urte" Antonio Casado da Rocha UPV/EHU Paulo Agirrebalzategi Jakin - Ohorezko kidea
12:00 - 13:00	"Ni-tik gu-ra: gizaberea, narrazioa eta lankidetzaren eboluzioa " Arantza Etxeberria Agiriano UPV/EHU - Irakasle Osoa Juan Ignacio Pérez Iglesias Jakiunde - Presidentea
13:00 - 13:30	Synthesis
16:00 - 17:00	Arte erakusketaren irekiera eta kafea
17:00 - 18:00	Arte erakusketa: Orbelaun Taldea eta gonbidatuak

23-07-2024

09:00 - 09:30	Presentation by the Director of the activity Antonio Casado da Rocha UPV/EHU - Ikertzaile Nagusia Naiara Goia Imaz Arantzazulab - Zuzendaria
09:30 - 11:00	Round table: "Arantzazu-ren etorkizuna herrigintzarekin eta kulturgintzarekin duen loturatik, Pello Sarasuaren "Arantzazu" dokumentalean parte hartu dutenen artean" Lorea Agirre Agirre Jakin - Zuzendaria Xabier Peritz Mendizabal EITB - Kazetaria Jon Sarasua Maritxalar Mondragon Unibertsitatea - Irakaslea Antonio Casado da Rocha UPV/EHU - Moderatzailea
11:00 - 11:30	Break
11:30 - 12:45	Round table: "Euskal Herriaren etorkizuna Arantzazu-tik: Behar al dugu gure

herriaren biziraupenerako sustraiko gaien inguruan herri anbizioz aritzeko eta pentsamendu berria sortzeko gunerik?"

Urko Aiartzaz Azurtza | TMelab - Zuzendaria
Gorka Espiau Idoyaga | Agirre Lehendakaria Center - Zuzendaria
Mireia Zarate Aguirre | Sabino Arana Fundazioa - Lehendakaria
Naiara Goia Imaz | Arantzazulab - Moderatzailea

12:45 - 13:50	"Euskozenoa: Etorkizuna egin egiten da - Aro berrirako ikuspegiak sortzeko Frantziskotarren eta egungo gazte erreferenteen artean garatutako esperientzia kontatzea eta bideo-elkarrizketak aurkeztea"
	Olatz Ibarretxe DOT - Zuzendari sortzailea
13:50 - 14:00	Synthesis
16:00 - 17:30	"Espiritualitatearen azpiegitura garaikideak: Arantzazu aztergai "
	Iñaki Martínez de Albeniz Ezpeleta UPV/EHU - Irakaslea Asier Amezaga Etxebarria UPV/EHU - Irakaslea Onintza Etxebeste Liras Mondragon Unibertsitatea - Irakaslea
18:00 - 19:00	Basilikari bisita gidatua
18:00 - 20:00	Ibilaldi gidatua: Artasoko basoan barna

Directed by

Antonio Casado da Rocha

UPV/EHU

Doctor en Filosofía, investigador y profesor en el campus de Gipuzkoa (UPV/EHU). investigador principal del grupo AKTIBA-IT. Desde 2002 a 2012 vocal y secretario del Comité de Ética Asistencial del Hospital Universitario Donostia. En 2008 recibió el Premio de Investigación en Bioética de la Fundació Víctor Grífols y Lucas. Tiene reconocidos 3 sexenios de investigación y 7 tesis doctorales dirigidas y defendidas. Ha publicado 3 libros como único autor y editado 2 colectivos. De 2012 a 2017 fue Vicedecano de Investigación y Movilidad de su Facultad, y de 2017 a 2021 Director de Proyección Universitaria del campus de Gipuzkoa de la UPV/EHU. Además de publicaciones académicas en el ámbito de la Filosofía, también ha publicado en revistas internacionales de Bioética, Psicología, Derecho y Sociología.

Naiara Goia Imaz

Arantzazulab

Naiara Goia is the managing director at Arantzazulab. Since autumn 2020, she has been responsible for designing, implementing and developing the Social Innovation Laboratory. She is an expert in innovation with 20 years of experience in the area, leading complex strategic projects with international dimension and in the management of multidisciplinary teams. Before starting Arantzazulab, she managed different initiatives in the field of technological and social innovation at MONDRAGON Corporation. Some of her interests, and the basis of her work, are governance and democracy innovation, promoting networking and building transformation strategies. She participates in several forums on the future of the Basque Country and collaborates with several universities as a speaker and lecturer. Naiara holds a masters degree in Telecommunications Engineering (UPV/EHU - ENST Bretagne) and a MBA in business management. She has complemented her professional career with various training courses in Open and Collaborative Governance (UNED), Leadership, Public Communication and Systems Innovation and Process Evaluation, to name a few.

Teachers

Lorea Agirre Agirre

Jakin, Zuzendaria

Lorea Agirre Dorronsoro (Beasain, 1968) Informazio Zientzietan lizentziatua da eta Antropologia Kulturalean master duna. Lanbidez, kazetaria da, Argia, Euskaldunon Egunkaria eta Berria-n aritutakoa urte luzez, eta egun, Jakin aldizkariko zuzendaria da. Irakasle ere izan da Mondragon Unibertsitateko Huhezi fakultatean eta baita EHUn ere. Bere ikerketa gai nagusiak hizkuntza, kultura eta komunitatearen arteko loturak dira, betiere genero ikasketen markoa. 'Trikua esnatu da. Euskaratik feminismora eta feminismotik euskarara' (Susa, 2019) da bere azken liburua, Idurre Eskisabel Larrañagarekin lau eskutara idatzia. 'Gezurra ari du. Egunkariaren itxieraren kronika' eta Rosa Luxemburg eta Joxemi Zumalaberren biografia bana ere argitaratuak ditu

Paulo Agirrebalzategi

Urko Aiartzaz Azurtza

TMeLab

Urko Aiartzaz Azurtza is the director of the Telesforo Monzon eLab, a laboratory of ideas for state-building, and the Olaso Dorrea Foundation. He served as Senator in the Madrid Senate (2011- 2015) and served as Spokesperson in the Justice, Foreign Affairs, Iberoamerican, and Standing Senate Committees. Since 2017, he is a Senior Adviser of the European Institute of Peace (EIP) in Brussels as well as counsel of a variety of international organizations. He received his degree in law from the University of the Basque Country (UPV/EHU) and a Master in Conflictology from the Universitat Oberta de Catalonia (UOC). Currently, he is a member of the Gipuzkoa Bar and runs a law firm in Donostia.

Asier Amezaga Etxebarria

Euskal Herriko Unibertsitatea

Iraskaslea Soziologia eta Gizarte Langintza Saila, Euskal Herriko Unibertsitatea Soziologian doktorea da. Inor ez delako profeta bere mendean. Gabriel Aresti egunean (Erein, 2018) eta Gabriel Aresti eta euskal kultura esparrua (1953-1975) (UEU, 2022) liburuak argitaratu ditu. Eremu digitalean ematen diren harremanen gaineko ikerketak egin ditu eta, zentzu zabalago batean, kultura berrikuntzarako azpiegituren inguruan. INNOkLab ikerketa taldeko kidea da, diseinuan oinarritutako ikerketa metodologiekin lan egiten du bertan.

Ainhoa Becerra Sotelo

Adinberri Fundazioa, Responsable de innovación

Gorka Espiau Idoyaga

Agirre Lehendakaria Center

Director of Agirre Lehendakaria Center. Specialist in social innovation platforms. J.W. McConnell Family Foundation Visiting Professor 2016-2018 at the Centre for Interdisciplinary Research in Montreal (CIRM-McGill University). McConnell Family Foundation 2016-2018 at the Centre for Interdisciplinary Research in Montreal (CIRM-McGill University), Senior Fellow at the Young Foundation and advisor in the La Caixa Foundation's Work4progress program. He is also a founding member of the Social Innovation Laboratory Koop (SILK). He holds a degree in Journalism from the University of the Basque Country UPV/EHU. Previously, he worked as an advisor to the Presidency of the Basque Government on Peace and Coexistence and has been a member of Elkarri, the social network for dialogue and agreement. Precisely, he is the author of several documentaries whose axis is the Basque conflict: documentaries produced by the Catalan television "Pluja Seca" and "Parlem els ulls", among others.

Arantza Etxeberria Agiriano

Onintza Etxebeste Liras

Onintza Etxebeste Liras

Naiara Goia Imaz

Arantzazulab, Managing Director

Naiara Goia is the managing director at Arantzazulab. Since autumn 2020, she has been responsible for designing, implementing and developing the Social Innovation Laboratory. She is an expert in innovation with 20 years of experience in the area, leading complex strategic projects with international dimension and in the management of multidisciplinary teams. Before starting Arantzazulab, she managed different initiatives in the field of technological and social innovation at MONDRAGON Corporation. Some of her interests, and the basis of her work, are governance and democracy innovation, promoting networking and building transformation strategies. She participates in several forums on the future of the Basque Country and collaborates with several universities as a speaker and lecturer. Naiara holds a masters degree in Telecommunications Engineering (UPV/EHU - ENST Bretagne) and an MBA in business management. She has complemented her professional career with various training courses in Open and Collaborative Governance (UNED), Leadership, Public Communication and Process Evaluation, to name a few.

Olatz Ibarretxe

Iñaki Martínez de Albeniz Ezpeleta

Juan Ignacio Pérez IglesiasUPV/EHU

Catedrático de Fisiología en la UPV/EHU. Enseña fisiología animal en la Facultad de Ciencia y Tecnología, y ha investigado en fisiología de animales marinos. Cátedra de Cultura Científica (2010-), director (2010-). Jakiunde (Academia de las Ciencias, de las Artes y de las Letras) (2012-), presidente (2020-). Premio Eusko Ikaskuntza-Caja Laboral de Humanidades, Cultura, Arte y Ciencias Sociales 2019. Vicerrector (1997-2000) y rector (2004-2009) de la UPV/EHU. Organismos: Consejo de Administración de EITB (1999-2014), en representación de la UPV/EHU. Consejo Asesor del Euskara (2000-2002). Consejo de Coordinación Universitaria, designado por el Senado (2002-2004). Patronato de la Fundación Cursos de Verano de la UPV/EHU (2009- Patronato de Ikerbasque, Fundación Vasca para la Ciencia (2013-2016) Comité Científico del ISEI-IVEI (2014-), presidente (2014-) Consejo Científico y Tecnológico de la FECyT (2015-2020). Comité Asesor de The Conversation España (2018-), presidente (2021-).

Xabier Peritz Mendizabal

Jon Sarasua Maritxalar

Garabide elkartea. Huhezi fakultatea, irakaslea eta kulturgilea

---

Komunikazio Zientzietan Doktorea da. Kazetaritza eta Soziologia ikasketetan ibilia. Bertsolaritzaren munduan oso gazte hasi zen eta urte askotan bertsolari gisa aritu ondoren, 2000 urtean utzi zion bertsolaritza publikoari. Mondragon Unibertsitatean aritu da hogei urtez, arlo sozioekonomikoan eta kultura arloan. Herrigintzako hainbat alorretan taldeak sustatzen jardun du, Lanki, Garabide, Sorguneak eta Bagara bezalako egitasmoen sorreran. Autoeraketa, gizarte ekonomia eta hizkuntza arloak landu ditu egitasmo horietan, eta berauei lotutako nazioarteko zubiak. Hainbat liburu eta argitalpen egina da hizkuntza nahiz kultura arloan eta gai sozio-ekonomikoetan.

<http://bdb.bertsozale.eus/web/haitzondo/view/jon-sarasua>

Mireia Zarate Aguirre

EAJ.PNV

1986an jaioa Enpresen Administrazio eta Zuzendaritzan lizentziaduna Kontuen Ikuskaritza masterduna Legebiltzarkide ohia EBBren idazkaria Sabino Arana Fundazioaren Presidentea

Aitor Sorreluz

Registration fees

FACE-TO-FACE	UNTIL 31-05-2024	UNTIL 22-07-2024
<u>joung fee</u>	25,00 EUR	50,00 EUR
<u>UIK euskaraz</u>	-	71,00 EUR
<u>Reduced fee regular</u>	-	61,00 EUR
<u>Registration exemptions</u>	-	50,00 EUR
<u>Professionals and students of euskaltegis or approved self-learning centers</u>	-	61,00 EUR
<u>Elkar</u>	-	61,00 EUR
<u>Courses for everyone</u>	-	61,00 EUR
<u>Donostia Kultura</u>	-	61,00 EUR

Place

Oñati

Gipuzkoa